

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 29/2020-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti 1. STT, s. r. o., Majunkého 17, Poprad, IČO 36834378, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Hargašom, advokátska kancelária, Košická 56, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 Co 54/2019 z 25. júna 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti 1. STT, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti 1. STT, s. r. o., Majunkého 17, Poprad, IČO 36834378 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva účastníkov na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie a práva na rovnosť v konaní podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 Co 54/2019 z 25. júna 2019 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe žaloby [návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní pôvodne doručeného Okresnému súdu Banská Bystrica, pozn. (ďalej len „žaloba“)] sa sťažovateľka (žalobkyňa) domáhala na Okresnom súde Poprad (ďalej len „okresný súd“) proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), zaplatenia sumy 93,60 € s príslušenstvom. V právnej veci žaloby sa na okresnom súde konanie viedlo pod sp. zn. 20 Csp 57/2018.

3. Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom sp. zn. 20 Csp 57/2018 z 21. augusta 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že jej v celom rozsahu vyhovel, a zároveň rozhodol, že sťažovateľka má proti žalovanému nárok na náhradu trov (prvostupňového) konania v rozsahu 100 %, o ktorých rozhodne samostatným uznesením.

4. Žalovaný proti rozsudku okresného súdu podal riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, ktorým navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť. Sťažovateľka však

podaním z 19. februára 2019 s poukazom na to, že žalovaný žalovanú sumu (istinu) v sume 93,60 € medzičasom zaplatil, žalobu v tejto časti (istiny) vzala späť.

5. Rozsudkom krajského súdu bolo na základe odvolania žalovaného rozhodnuté tak, že 1. späťvzatie žaloby v časti zaplataenia (istiny) sumy 93,60 € sa pripúšťa a v tejto časti sa rozsudok okresného súdu zrušuje a konanie zastavuje, 2. v prevyšujúcej časti sa rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdzuje a 3. náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva. Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručený 26. septembra 2019.

6. Sťažovateľka ústavnú sťažnosť odôvodnila okrem iného takto:

«... Sťažovateľka uvádza, že predmetom tejto sťažnosti je výlučne výrok III. rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn.: 20Co/54/2019-106, ktorým súd odňal sťažovateľke právo na náhradu trov konania a to bez akéhokolvek vysvetlenia...

Krajský súd Prešov „odôvodnil“ svoje arbitrárne rozhodnutie o náhrade trov súdneho konania výlučne v odstavci 14 rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn.: 20Co/54/2019-106, kde poukazuje na ochranu spotrebiteľa ešte podľa zákona č. 99/1963 Zb. (ďalej aj ako „OSP“), ktorý stratil svoju účinnosť skoro dva roky predtým ako bola podaná v danej veci žaloba na Okresný súd Poprad...

Odôvodnenie... je nedostatočné, pretože z neho nie je možné zistiť, prečo je práve dôvodom osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov súdneho konania práve drobný spor podľa § 200ea OSP. Navyše Krajský súd Prešov nepriznal iba náhradu trov odvolacieho konania, pričom náhradu trov pred súdom prvej inštancie potvrdil...

Je predsa nelogické, aby súd označil súdne konanie pred odvolacím súdom za drobný spor a súdne konanie pred súdom prvej inštancie za drobný spor neoznačil. Ide o vážny rozpor v úvahách a právnom posúdení veci, čo zakladá právo sťažovateľa označiť rozhodnutie Krajského súdu Prešov v otázke náhrady trov súdneho konania za arbitrárne, a teda porušujúce právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie...

Krajský súd Prešov sa ani len nepokúsil definovať v čom je tento prípad výnimočný ako to uvádza § 257 CSP. Súd musí vedieť uviesť, prečo je tento prípad výnimočný, prípadne uviesť, že všetky spotrebiteľské spory považuje za výnimočné, a teda v žiadnom

spotrebiteľskom spore nebude priznaný nárok na náhradu trov súdneho konania (alebo iba odvolacieho konania?) podnikateľovi...

Ďalej poukazujeme na to, že súd konal v priamom rozpore s CSP, keď odmietol priznať náhradu trov odvolacieho konania sťažovateľke ako úspešnej strane v spore a to navyše v prípade, keď súčasne ten istý Krajský súd Prešov potvrdil nárok sťažovateľky vo veci samej bez akéhokoľvek zaváhania a súčasne priznal (potvrdil) sťažovateľke aj náhradu trov súdneho konania na súde prvej inštancie...»

7. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľky, právnickej osoby: 1. STT, s. r. o..., konkrétne právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach a právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR boli porušené

2. Rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn.: 20Co/54/2019-106 zo dňa 25.06.2019 sa vo výroku III. zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Prešov na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 346,26 Eur.“

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou

od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených základných práv podľa ústavy, ako aj označených práv podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 20 Co 54/2019 z 25. júna 2019, resp. jeho III. výrokom o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania.

16. Kľúčová námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení, že pokiaľ krajský súd podľa § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitné zreteľa, náhradu trov odvolacieho konania sťažovateľke nepriznal, vec nielenže nesprávne právne posúdil, ale svoje rozhodnutie ani dostatočne neodôvodnil, dôsledkom čoho bol tak rozsudkom krajského súdu sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania arbitrárnym spôsobom odopretý.

17. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sa uchádza o ústavnú ochranu týkajúcu sa náhrady trov odvolacieho (nie prvostupňového) konania, ktorej predmetom bol nárok na zaplatenie peňažnej sumy 93,60 € a jej príslušenstva.

18. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny

rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa tak môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

20. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodovanie o trovách konania vrátane rozhodovania o odmene a náhrade hotových výdavkov advokátov za nimi poskytnuté úkony právnej služby pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania, a ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania a k zrušeniu rozhodnutia o trovách konania vrátane rozhodnutia o ich výške pristupuje len za celkom výnimočných

okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011). Vychádzajúc z uvedených ústavne relevantných úvah, ústavný súd pristúpil k prieskumu podanej ústavnej sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní.

21. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia k trovám konania v relevantnej časti uvádza: „*V prejednávanej veci je evidentné, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, a zároveň predmetom sporu bola suma 93,60 Eur s príslušenstvom, teda tzv. drobný spor (predtým § 200ea O.s.p.), ktorý síce v súčasnosti v civilnom sporovom konaní nemá ekvivalent, avšak podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa (§ 257 CSP) v rozsahu trov odvolacieho konania. Každé rozhodnutie súdu by malo viesť k spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami sporu. Vzhľadom na vyššie popísané okolnosti prípadu, kedy žalovaný dobrovoľne plnil žalobcovi istinu na základe podanej jednoduchej formulárovej žaloby a vzhľadom na existenciu spotrebiteľského drobného sporu by nebolo v súlade s princípom spravodlivosti, ak by žalovaný musel hrať žalobcovi aj trovy odvolacieho konania. Uvedené predstavuje dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP a tomu zodpovedá aj výrok o trovách odvolacieho konania.*“

22. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozsudku krajského súdu je zrozumiteľné a nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd považuje odôvodnenie krajského súdu za dostatočné a zrozumiteľné, a preto ústavnú sťažnosť odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky (zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie mu veci

na ďalšie konanie a rozhodnutie o náhrade trov konania pred ústavným súdom) v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu